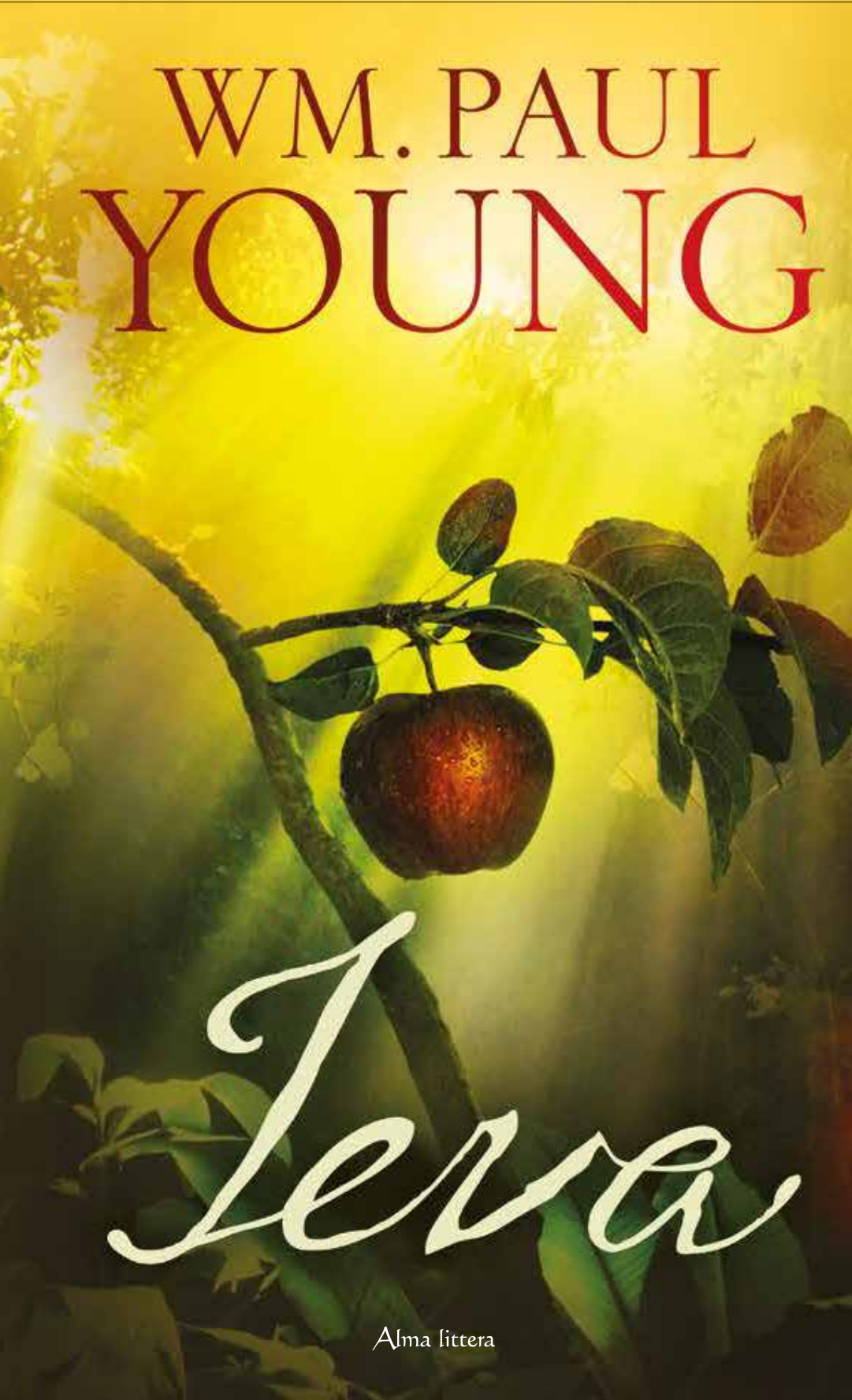

WM. PAUL
YOUNG

A central illustration of a branch with a single, dark red apple and several green leaves. The background is a bright, hazy yellow-green, suggesting sunlight filtering through trees. The overall mood is warm and natural.

Lerra

Alma littera

1.

SURASTA

Paskendęs nebylios ryto maldos potvyniuose ir atoslūgiuose, gėrėdamasis jį supančiu stebuklu, Jonas Rinkėjas ilsėjosi atšliejęs į medžio kamieną, kojų pirštais įsirausęs į pamažu šylančio smėlio vėšą. Priešais raibuliavo vandenynas, tolyje išnykstantis, susiliejančiantis su giedru, ryškiai mėlynu dangumi.

Sūrų jūros kvapą nustelbė eukaliptų, miros ir šermukšlių žiedų aromatai. Jonas šyptelėjo. Ji visuomet šitaip apkabindavo! Jam norėjosi pašokti ant kojų, bet pasislinko padarydamas vietos, nuleido galvą ir giliai įkvėpė. Senokai nesimatė.

Aukšta, liauna, tamsi kaip juodmedis moteris priėmė tylų jo kvietimą ir įsitaisė šalia, švelniai, kaip motina vaikui, pakedeno jam ant sprando pražilusius juodus plaukus. Nuo žaismingo prisilietimo per pečius ir nugarą nusirito palaiminga banga, nusiėsdama našta, kurią jis nejučiomis nešiojosi.

Jonas būtų norėjęs pasimėgauti šia akimirka, bet ji niekada neapsilankydavo šiaip sau. Jis suturėjo kylantį smalsumą, verčiau pasidžiaugdamas iš jos sklindančia ramybe.

Jonas nenoromis prabilo:

– Sveika, Mama Ieva!

– Sveikas, Jonai!

Net nepasisukdamas jis žinojo, kad ji plačiai šypsosi. Šios moters, visagalės senolės, vaikiškas džiugesys buvo užkrečiamas. Ji prisitraukė Joną artyn ir pabučiavo į viršugalvį.

– Čia tu jau esi... – tarė ji.

– Šiandien lygiai šimtas metų, – užbaigė jis. – Jeigu atėjai dėl to, esu tau labai dėkingas.

– Ne tik, – atsakė Ieva. – Bet šimtmetį visada verta atšvęsti.

Stodamasis Jonas nusibraukė smėlį, paskui padėjo atsistoti Ievai. Ji maloniai priėmė jo pagalbos ranką, nors ji ir nebuvo būtina. Jos šiurkštūs žili plaukai buvo tarsi suausti į karūną, veidą vaigojo nesuskaitomos daugybės metų raukšlės, sukurdamos tikrą džiaugsmo ir liūdesio šedevrą. Ji švytėjo ne kaip matriarchė, bet kaip vaikas iš nekantrumo spindinčiomis raudonmedžio akimis.

Jis, rodės, tuoj pažers jai begalę klausimų, tačiau Ieva rankos mostu jį sulaikė.

– Jonai, vienas geras klausimas vertas tūkstančio atsakymų, – paerzino ji. – Gerai apgalvok ir išsirink.

Jis galvojo tik akimirksnį.

– Ar ilgai? – liūdnai paklausė jis. – Ar dar ilgai lauksime pabaigos, kai pagaliau išgysime?

Jis paėmė jos ranką ir pridėjo sau prie širdies.

– Daug trumpiau, Jonai, nei tada, kai aš pirmą kartą paklausiau to paties.

Jis giliai atsiduso ir linktelėjo, žvelgdamas į gintarinį jos akių spindesį.

– Bet čia esu dėl šiandienos, Jonai. Šiandien į tavo pasaulį ateis mano vaikelis.

Jonas suraukė kaktą.

– Tavo vaikelis? Bet, Mama Ieva, argi mes nesame tavo dukros ir sūnūs?

– Taip, esate, – nuramino ji. – Tačiau mes jau seniai žinome, kad ypatingos bus trys, kurios atstovaus mums visiems. Vienai bus pažadėta sėkla, antrosios sėkla sutrupins gyvatei galvą, o trečioji su ta sėkla bus suvienyta visiems laikams. Tai Motina, Duktė ir Nuotaka. Šios mergaitės pasirodymas reikš pabaigos pradžia.

Joną ši žinia taip pribloškė, kad jis beveik nepastebėjo, kaip Ieva paėmė akmenėlį ir nuėjo prie vandens. Apsvaigęs ir susijaudinęs nusekė iš paskos. Ieva aukštai sviedė akmenėlį ir juodu stebėjo, kaip tas švilpdamas krito į lygią kaip stiklas jūrą, neištėkšdamas beveik nė purslo.

– Jonai, – prabilo Ieva, – visatos vandenynui užtenka vieno akmenėlio, kad raibulėlis pakeistų jį amžiams.

Jonas juto, kaip atvilnijančios bangelės kutena kojas ir iš po pėdų plauna smėlį. Ievos artumas visada būdavo gydantis ir kartu trikdantis.

Orą perskrodė riksmas:

– Jonai, kur maklinėjai!

Jis atsigręžė. Nuo vandens pūstelėjęs vėjelis kilstelėjo jo plaukus ir veidą apglėbė Ievos kvapais.

Atėjo Letė ir Ievos nebeliko. Jonas atsiduso.

– Šiukšliavežiai ieško tavęs jau visą valandą, o kadangi per šimtą mylių esi vienintelis Rinkėjas...

Jis vėl nususuko į vandenį, susirado nuzulintą akmenuką ir mestelėjo aukštai į orą taip, kad tas skrietų šonu ir skambiai pliaukštelėdamas kristų į vandenį. Jis vis stebėdavosi, kodėl tokia nereikšminga pergalė jam teikia tokį pasitenkinimą.

– Ko jie taip skuba? – Letei prisiartinus suniurnėjo Jonas. Jis paėmė kitą akmenėlį.

Letė buvo mažutė, smulikutė senučiukė, panaši į ryšulėlį, ūgiu nesiekianti nė metro, su lazdele ir skraiste, ir su skirtingomis kojiniėmis, atlenktomis ant skirtingų batų. Ji buvo panaši į obuolį, per ilgai gulėjusį saulės atokaitoje, dar apvalų, bet jau susiraukšlėjusį; jos buvo skvarbios tamsios akys, kumpa nosis ir beveik bedantė rūsti veido išraiška. Letės lazdą lengvai buvo galima palaikyti stebuklinga ir kaip tik ji dabar buvo nukreipta tiesiai į Joną.

Pamatęs, kad ji nejuokauja, jis numetė akmenėlį ant smėlio.

– Ką, Lete?

Ji taupiai rinko žodžius.

– Anksti ryte buvo pastebėtas plūduriuojantis didžiulis jūrinis konteineris. Jį išvilko į krantą ir atidarė. Mokslininkai jau patvirtino, kad srovės jį atplukdė realiu laiku iš Žemės.

– Taip yra nutikę ir anksčiau, – priminė Jonas.

– Mes atidarėme dėžę ir radome dvylikos žmonių palaikus, visos merginos, išskyrus vieną.

– Jėzau, – tai nuskambėjo kaip malda, kaip šauksmas.

– Regis, konteineris buvo naudojamas žmonėms pervežti dideliais atstumais, galbūt dideliu laivu ar lėktuvu. Kadangi netoliese neradome jokių sudužusio laivo liekanų, manome, kad buvo išmestas tyčia, pirma nužudžius merginas. Jei galima kalbėti apie gailestingumą tokioje tragedijoje... – ji susijaudinusi nutilo.

Jonas susmuko ant smėlio ir atsirėmė smakru į kelius. Dienos šiluma ir švelnus vėjelis dabar atrodė kaip pasityčiojimas. Džiugi Ievos nuotaika dingo su ja.

Tramdydamas kylantį pyktį ir širdgėlą, jis pajuto ant peties mažutę Letės rankelę.

– Jonai, negalima į savo širdį įsileisti šešėlio ligos. Šioje puo-
lusioje visatoje mes išgyvename sielvartą. Suprantama, kad dėl

to nirštame, bet neišsižadėkime džiaugsmo, kuris pranoksta mūsų suvokimą. Jei visa tai jaučiame, vadinasi, gyvename.

Jis linktelėjo galvą.

– Minėjai, kad visi tie palaikai moteriškos lyties, išskyrus vieną?

– Taip, buvo ir vidutinio amžiaus vyras. Visi buvome tos nuomonės, kad greičiausiai jis bandė tas merginas apsaugoti. Esu tikra, kad už to slypi drama, tačiau gali tekti ilgokai palaukti, kol viską sužinosime.

– Aš nenoriu žiūrėti...

– Nesijaudink. Kūnai nugabenti į Sielvarto šventovę ir dabar ruošiami rytojaus ugnies iškilmei. Šiuo metu turi padaryti tai, ką gali tik tu vienas... kad Šiukšliavežiai išnarstyti visą konteinerį, o Menininkai sugalvotų, kaip pagerbti tų brangių vaikelių atminimą.

Jonas užsimerkė ir pakėlė veidą į dangų, gailėdamasis, kad jo pokalbį su Ieva nutraukė tokia nepakeliama žinia.

– Nagi, keliauk, – paragino Letė. – Visi laukia.

Joną nustebino konteinerio dydis. Ne mažiau kaip dešimties metrų ilgio ir toks sunkus, kad prireikė tuzino Vilkių žvėrių jam išvilkti iš vandens ant apvalių rąstų. Įlankos smėlyje liko gili vėžė. Po tentais stovėjo stalai, nukrauti kalnais daiktų iš konteinerio: drabužių, paklodžių, keli pliušiniai žaislai. Čia buvo vėšiau, regis, net pati saulė nugrėžė savo šildantį veidą.

Iš kišenės Jonas išsitraukė dėžutę, iš jos išėmė žiedą ir užsimovė ant piršto. Pasukiojo žiedo kraštelį, kad pasikeistų antspaudas. Ant visko, prie ko jis prisilies su šiuo žiedu, bus pažymėta data ir paskui šie daiktai bus nugabenti į jo namus, į Prieglaudą, kur bus analizuojami, saugomi kitiems tyrimams. Iš kitos kišenės išsitraukė plonas pirštines ir užsimovė.

Pirmiausia jo žvilgsnį patraukė užrakinta juoda archyvavimo dėžė su trimis stalčiais, kurią jis pažymėjo. Dėžė buvo šalta. Rankos mostu Jonas pasikvietė Meistrę, kuri nusimanė apie spynas ir raktus; ji užtruko vos kelias sekundes ir paliko Joną vieną tyrinėti stalčių turinio. To jis ir tikėjosi: registracijos knygos su įvairia informacija, krovinių žurnalai, važtaraščiai, buhalterinės apskaitos knygos, įvairios kitos ataskaitos.

Apatiniame stalčiuje gulėjo aplankai su skurdžia asmenine informacija apie merginas, jų veidų nuotraukomis. Ūgis, svoris, amžius, sveikatos būklė. Vietoj vardų buvo užrašytos pravardės, Žemės šalių pavadinimai abėcėlės tvarka: Alžyras, Bolivija, Kanada, Libanas. Jonas peržiūrėjo merginų nuotraukas. Veidai ir akys buvo tarsi langai į dvylika gyvenimo istorijų, kurios turės būti deramai apraudotos.

Jonas jau norėjo uždaryti stalčių ir imtis kitų daiktų, bet jam šovė viena mintis. Jis suskaičiavo aplankus. Dvylika, kaip Letė ir sakė. Bet neteisingai. Į jos skaičių įėjo ir vyras. Jis suskaičiavo dar kartą. Dvylika nuotraukų, visos merginų. Vadinasi, vienos trūksta. Gal ji pabėgo arba ši informacija netiksli, tačiau tas neatitikimas niekaip nedavė jam ramybės.

Gal Ieva ir turėjo minty vieną iš mergaičių?

Genamas nuojautos jis nupėdino prie netoliese esančio konteinerio. Prie durų stovėjo išrikiuoti batai darbuotojams, apsauginis apavas, kuris vėliau bus kruopščiai nuplautas ir dezaktyvuotas. Jonas išsirinko savo dydžio porą.

Su juo pasisveikino Inžinierius.

– Labas, Jonai. Kokia siaubinga nelaimė.

Varstydamas batus Jonas krestelėjo galvą.

– Noriu trumpam užėiti vidun kai ko patikrinti pagal šią informaciją. Gal yra kokių naujienų?

– Ne, dar liko šis tas peržiūrėti, bet svarbiausia jau išnešėme.

Jonas liūdnam linktelėjo dėkodamas vyrui už draugiškumą.

– Be to, išjungėme šaldytuvą. Viduje vis dar labai šalta. Matyt, sugedo ir užstrigo šaldydamas. Sakyčiau, mums pasisekė. Kūnai buvo beveik sušalę. Būk atsargus, slidoka.

Durys girgždėdamos lengvai atsivėrė ir vidun plūstelėjo saulės šviesa. Konteineryje blyksėjo lempelės, o tai rodė, kad čia įmontuotos kažkokios baterijos, veikiančios atskirai nuo šaldymo įrangos. Įžengęs vidun jis susivokė, kad buvo sulaukęs kvėpavimo. Kai kalendamas dantimis pagaliau atsikvėpė, iškvėptas garas apgaubė veidą.

Trečdalis triumo buvo užkrauta stambesniais daiktais – dėžėmis, kilimėliais, plastikiniais konteineriais, – čia pat voliojosi šiukšlės, įvairus šlamštas, smulkių daiktų kratynys, kurį vėliau jis turės peržiūrėti. Šiame metaliniame karste ant sienų ir grindų buvo kraujo dėmių. Jis atsargiai jas peržengė, tyloje aidėjo menkiausi jo keliami garsai.

Jonas matė gilumoje šaldymo ventiliatorių, nebeužiantį ir nebesukantį, jau šerkšnu apsitraukusiomis mentėmis. Viską apžiūrėjęs jis buvo beveik įsitikinęs, kad čia nėra jokio užkaborio, kur galėtų slėptis dingusi mergaitė.

Tačiau akis užkliuvo už neįprasto daikto. Kampe šalia aušintuvo kyšojo koks pusmetris suvirinto metalinio korpuso. Saugodamasis, kad už ko neužkliūtų, jis sugrįžo ir įdėmiai apžiūrėjo daiktą iš arčiau. Apačioje rado vyrius ir braukdamas pirštais per viršų užčiuopė du didžiulius skląščius. Jonas žinojo, kad, atvertus sienelę, bus matyti visas vidus. Kas tai – atlenkiama lova, o gal stalas? Gal sargybiniui?

Jis dvejojo. Tada, pūstelėjęs į rankas, atlenkė skląščius ir šie lengvai pasidavė dusliai spragtelėdami. Atlošiant sienelę, apšarmojęs plienas per plonas pirštines gėlė delnus ir pirštus. Ploškėte buvo sunki ir Jonas turėjo prilaikyti ją petimi, kol abiejose

pusėse įsitempė grandinės. Plokštė atsivertė iki horizontalios padėties per pusmetrį virš grindų ir sustojo. Čia jis ją ir surado.

Paauglė buvo sumaitota. kažkas įgrūdo ją jėga, nes ji netilpo. Galėjai pamanyti, kad ji ramiai miega keistai sudėtomis galūnėmis ir prie krūtinės priglausta galva, jeigu ne kraujas, kuris, atleidus spaudimą, pasipylė iš nubrozdinimų ir gilių žaizdų. Viena koja buvo pusiau nupjauta. Jis spoksojo į jos sušalusį kūnelį ir ilgai neatitoko.

Paskui apsisuko ir pasibjaurėjęs išlėkė, nebepaisydamas kraujo dėmių. Reikėjo skubiai surasti tai išmanančius žmones.

– Radau dar vieną mergaitę! – suriko Jonas ir visus sukėlė ant kojų, daug kas puolė pro jį į konteinerį.

Jis atsirišo ir nusiavė batus, grįžo į palapinę, kur buvo pažymėjęs dėžę, ir atsėdęs į ją atsirėmė.

– Dieve, kaip Tu gali mus mylėti? – sušnibždėjo jis. Nutilęs žvilgtelėjo konteinerio pusėn. – Meldžiu, suteik jai savo ramybę, – sukrutino lūpas.

Tada pašoko, vėl išgirdęs sujudimą ir šūksnius. Į palapinę įlėkė bičiulis iš Vilkikų būrio ir jį apkabino.

– Jonai! Ta mergaitė, kurią radai! Ji dar gyva! Leisgyvė, bet gyva! – vyras visas švytėdamas apkabino jį dar kartą. – Jonai, tu juk dabar Radėjas! – išeidamas dar sušuko Vilkikas. – Kas galėjo pagalvoti?

Priblokštas Jonas susiėmė galvą rankomis. Jeigu tai Ievos vaikas, koks graudus, širdį draskantis jo gimimas. Iš kraujo ir vandens. Argi iš tokios piktadarystės gali rasti kas gero?